A/PNL/805/23.11.2026

Nr.7107A/23.11.2026

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Către: Domnului Dumitru Chisăliță, Ministrul Energiei

De la: Sebastian-Ioan Burduja, Deputat PNL, Circumscripția Electorală Nr. 42 București

Obiectul întrebării: Puterea instalată și producția pierdute prin oprirea microhidrocentralelor din motive de cost al apei și poziția Ministerului Energiei privind pragurile de disproporționalitate la debitul ecologic

Stimate Domnule Ministru,

Am primit sesizări din teren, din zona Răstolița, județul Mureș, și din alte bazine hidrografice, potrivit cărora microhidrocentrale aflate în stare bună de funcționare au fost oprite pentru că nu mai sunt rentabile. Operatorii invocă același motiv. Factura emisă de Administrația Națională „Apele Române" pentru apa folosită depășește venitul obținut din energia electrică vândută. Aceeași zi în care o centrală se oprește din acest motiv este o zi în care sistemul pierde producție în bandă din resursă proprie și o înlocuiește din import.

Mecanismul care produce rezultatul nu se află în competența dumneavoastră, însă pierderea de capacitate se contabilizează la dumneavoastră. Anexa nr. 5 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2002, în forma înlocuită prin Legea nr. 155/2026, prevede la punctul 1.2.3 o contribuție de „1,94 lei/mii mc" pentru apa uzinată și la punctul 1.2.3^1 o contribuție de „39,71 lei" pentru fiecare MWh produs, ambele aplicabile „indiferent de puterea instalată". Art. IV alin. (1) din Legea nr. 155 din 20 iulie 2026, publicată în Monitorul Oficial nr. 592 din 20 iulie 2026, indexează contribuția la MWh cu 7,32 % și adaugă majorări de 2,00 %, 4,00 % și 3,70 % din 2027, 2028 și 2029, exceptând o singură categorie de utilizatori, irigațiile.

A doua cauză a pierderii de producție este debitul ecologic. Hotărârea Guvernului nr. 148 din 20 februarie 2020 privind aprobarea modului de determinare și de calcul al debitului ecologic, publicată în Monitorul Oficial nr. 156 din 26 februarie 2020, stabilește la art. 11 din anexă coeficienți de calcul cuprinși între 0,25 și 0,35 din debitul mediu lunar multianual pentru tipologiile de munte și de deal. La o centrală de fir de apă, care nu are lac de acumulare și lucrează cu debitul venit pe râu, apa lăsată în aval este direct energie care nu se mai produce niciodată.

Hotărârea aceea conține însă un prag exprimat chiar în pierdere de producție, deci într-un indicator care intră în responsabilitatea Ministerului Energiei. Art. 10 alin. (4) din anexă prevede: „Pentru producătorii de energie electrică prin hidrocentrale, valorile prag privind efectul semnificativ negativ reprezintă pierderea producției de energie cu mai mult de 2%/an la nivelul unei singure hidrocentrale sau cu mai mult de 5%/an pentru amenajarea hidroenergetică în ansamblul ei.” Art. 10 alin. (5) prevede exceptarea de la hotărâre a lucrărilor pentru care studiile tehnico-economice arată costuri disproporționate. Cine calculează pierderea de producție din aceste studii este producătorul, iar cine are interesul public de a o valorifica în reglementare este ministerul dumneavoastră.

Nici statul nu a calculat public acest cost, iar dovada vine din documentele companiei aflate în portofoliul Ministerului. În Raportul Consiliului de Supraveghere pentru semestrul I 2022, material aprobat pentru adunarea generală din 23 septembrie 2022, Hidroelectrica a consemnat că măsura de asigurare a debitului ecologic „impactează negativ (neputând fi cuantificat)” bugetul de venituri și cheltuieli al companiei, a arătat că elaborase 103 caiete de sarcini pentru studiile hidrologice necesare și a cerut prelungirea termenului prevăzut la art. III din Legea nr. 243/2018. Dacă cel mai mare producător din țară, cu direcție proprie de reglementare, declară oficial că impactul nu poate fi cuantificat, atunci un operator privat de microhidrocentrală nu are nicio șansă să îl demonstreze pe propria cheltuială.

Întrebarea de față continuă un demers început în septembrie. La 14 septembrie 2026 am adresat Ministerului Energiei întrebarea nr. 6247A, privind cele 7 amenajări hidroenergetice blocate, inclusiv Răstolița, cu un stadiu fizic de 91 % și 35,5 MW putere instalată, și am solicitat debitul ecologic stabilit pentru fiecare dintre ele. Întrebarea de astăzi privește capătul celălalt al scării, acolo unde centralele sunt construite, funcționale, racordate, și se opresc din motive de factură.

Poziția mea pe acest dosar rămâne aceeași. Investițiile începute se finalizează, iar capacitățile care funcționează nu se opresc din cauza unei facturi stabilite de o altă autoritate. România are un potențial hidroenergetic amenajabil pe care nu l-a valorificat niciodată integral, are operatori privați dispuși să exploateze centrale mici în zone de munte unde nicio altă investiție nu ajunge, și are nevoie de fiecare megawatt în bandă pe care îl poate produce acasă.

Având în vedere aceste considerente, în temeiul art. 112 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și al art. 198-205 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, cu modificările și completările ulterioare, vă adresez următoarele întrebări:

1. Câte microhidrocentrale sunt în prezent oprite sau puse în conservare din motive economice, defalcat pe bazine hidrografice, și care este puterea instalată totală pe care acestea o reprezintă?
2. Care este producția anuală pierdută prin oprirea acestor centrale, exprimată în GWh, și care este costul de înlocuire a acestei producții, pe importuri și pe producție internă de înlocuire?

3. La câte dintre aceste centrale contribuția facturată de Administrația Națională „Apele Române" a depășit, în anii 2025 și 2026, venitul obținut din energia electrică vândută, potrivit datelor deținute de Minister sau de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei?
4. Ce punct de vedere a transmis Ministerul Energiei în procedura de avizare a Legii nr. 155/2026 și a anexelor acesteia, în special privind indexarea contribuției la MWh „indiferent de puterea instalată" și privind exceptarea exclusivă a irigațiilor de la majorările etapizate?
5. Susține Ministerul Energiei adoptarea hotărârii de Guvern prevăzute la art. 81 alin. (1) din Legea apelor nr. 107/1996 pentru diferențierea contribuției pe praguri de putere instalată, și ați formulat o solicitare în acest sens către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor?
6. Care este pierderea anuală de producție la nivelul Hidroelectrica rezultată din asigurarea debitului de servitute, exprimată în GWh și în procente din producția brută, și prin ce metodologie a fost calculată?
7. Câte dintre cele 103 studii hidrologice anunțate de Hidroelectrica au fost finalizate, în câte cazuri pierderea de producție a depășit pragurile de 2 % pe hidrocentrală și 5 % pe amenajare prevăzute la art. 10 alin. (4) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 148/2020 și în câte cazuri a fost obținută exceptarea prevăzută la art. 10 alin. (5)?
8. Ce demersuri a făcut Ministerul Energiei, în calitatea sa de acționar majoritar al Hidroelectrica, pentru soluționarea cererii de prelungire a termenului prevăzut la art. III din Legea nr. 243/2018, formulată de companie în anul 2022?
9. Ce estimare are Ministerul privind potențialul de repornire a capacităților oprite, în MW și în GWh pe an, în ipoteza în care contribuția ar fi diferențiată pe putere instalată?
10. Ce prevede strategia Ministerului pentru valorificarea potențialului hidroenergetic amenajabil rămas, pe categorii de putere instalată, și ce rol atribuie microhidrocentralelor în acoperirea consumului local din zonele de munte?
11. Ce producție suplimentară, în GWh pe an, ar aduce finalizarea celor 7 amenajări hidroenergetice blocate, care este stadiul fiecăreia la această dată și ce s-a schimbat de la răspunsul la întrebarea mea nr. 6247A din 14 septembrie 2026?
12. Ce măsuri active pregătiți pentru ca o capacitate de producție funcțională să nu mai poată fi scoasă din exploatare din cauza unui cost de reglementare stabilit în afara sectorului energetic? Vă rog furnizați orice alte date relevante pentru opinia publică.

Domnule Ministru, vă adresez aceste întrebări la începutul mandatului dumneavoastră, într-un dosar în care niciuna dintre reglementările pe care le semnalez nu vă este imputabilă, fiind așezate pe parcursul mai multor guverne, inclusiv în perioada 2023-2025, când am condus Ministerul Energiei și dosarul a rămas deschis între cele două ministere.

Am deplină încredere în capacitatea dumneavoastră și a echipei Ministerului de a apăra în Guvern interesul producției hidroenergetice, inclusiv pe cel al operatorilor mici, care nu au nici departamente de reglementare, nici acces la piața de capital.

Demersul meu vine în urma sesizărilor primite de la operatori, de la primari din zonele de munte și de la cetățeni, și sunt conștient că un mecanism de contribuții nu se schimbă din scurt.

Îmi exprim deplina deschidere de a sprijini din Parlament orice măsură necesară și, pentru a putea ancora discuția în date la zi, vă rog să-mi răspundeți la întrebările de mai sus în scris, în termenul prevăzut de Regulamentul Camerei Deputaților.

Cu deosebit respect,

Sebastian-Ioan BURDUJA

Deputat PNL